СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 141. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, четвер, 19-го червня 1947. No. 141. JERSEY CITY and NEW YORK, Thursday, June 19, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в злуч. держ. америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS elsewhere

ЗАГАЛЬНИЙ ВИШКІЛ ПОТРІБНИЙ ДЛЯ ВТРИМАННЯ СВОБОДИ — ТРУМАН

Принстон, Н. Дж., 17 червня. — При нагоді прийняття почесного доктората права на закінчення святкування двістітнього ювилею університету Принстон, президент Труман виголосив 20-мінутову промову до 6,000 людей. У промові клав президент головний натиск на конечність загального військового вишколу серед молоди для підтримання закордонної політики Злучених Держав, доки Обєднані Держави не поростуть у таку силу, щоб військо було непотрібне. Вишкіл конечний не на те, щоб виграти війну, а на те, щоб до неї не допустити, твердив Труман. На жаль, миролюбиві народи роблять повільний поступ для усягнення такого стану у світі, в якому всі народи були б свобідні та щоб могли самі працювати над своєю долею на свій лад. Політична слабість Злучених Держав викличе побоювання серед малих держав, що ми зрікаємось нашого проводу в світі та що нам бракує волі до сповнення нашої обіцянки, даної свобідним і незалежним націям затримати їхню свободу і відбудувати їхню господарку — говорив президент.

Загрожене право на свобідне життя.

Право на свобідне життя у свобідній суспільності є знову загрожене напасливими ворогами — сказав у своїй промові д-р Гаролд Вилис Додс, президент університету Принстон, ,на закінчення свята двістіліття цієї школи. Він остеріг, що справа сама не обернеться в користь свободи, як на це вказує теперішнє положення. — У святі брали участь крім президента теж представники науки з 45 держав, а з Америки такі достойники як предсідник Найвищого Суду Фредерик М. Винстон, ген. Двайт Д. Айзенгавер, представники конгресу, генеральний губернатор Канади віконт Александер і кардинал Евген Тіссеран з Ватикану й ін. Багато з них дістали почесні докторати.

ПІДТРИМАННЯ ПРЕЗИДЕНТСЬКОГО ВЕТА ПАЛАТОЮ.

Вашингтон, 17 червня. — Двома голосами перепав в палаті репрезентантів внесок, щоб палата поновно ухвалила заветований президентом податковий законопроект і щоб він став законом проти волі президента. Вислід голосування 268 за такий закон, а 137 проти нього викликав загальне здивування, бо республиканська більшість у конгресі була певна, що бил дістане дві третині більшости в палаті, як це було перед ветом.

ПРЕДСТАВНИКИ МОРСЬКОЇ ЮНІЇ НА НАРАДІ З КОМУНІСТИЧНОЮ ВЕРХІВКОЮ.

Ню Йорк, 17 червня. — Фредерик Волтман, співробітник щоденника Ворлд-Телеґрем, помістив довшу історію про те, як Ґері Бриджес, предсідник морської юнії на Західнім побережжі, зійшовся на тайну конференцію з головними урядовцями Комуністичної Партії Америки, в мешканні Морея Винокура, секретаря спільного Морського Комітету для складання Політики. Бриджес приїхав до Ню Йорку, щоб порозумітися з нюйорською Морською Юнією в справі корабельного страйку, який саме тепер вибух, а після того, як він „виїхав" домів, кореспондент Ворлд-Телеґрему й інші журналісти бачили, як він виходив з дому, де мешкає Винокур. По нім вийшли ще інші керівні комуністи, а це головний предсідник Комуністичної Партії, Вилєм З. Фостер; головний секретар в справах робітничих, Джан Вилиємсон; стейтовий нюйорський секретар, Роберт Тамсон і „координатор" для морських справ, Ал Ланон. — Переговори між страйкарями й власниками кораблів для полагодження страйку ведуться днями й ночами в Ню Йорку, а тимчасом корабельний рух у пристанях застановлений до половини.

ЮНІЙНА КАРАВАНА У ВАШИНҐТОНІ.

Вашинґтон. — Каравана юністів зі Сходу й Заходу прибуває до Вашинґтону, щоб уладити демонстрацію й спонукати президента Трумана положити своє вето проти нового робітничого закону. Досі прибуло вже 300 до 400 авт,, а разом около 800 людей обох полів. Вони хочуть уладити якусь демонстрацію, у котрій малиб узяти участь теж голова Американської Федерації Праці, Вилєм Ґрін і голова Конґресу Промислових Організацій, Филип Морей. Реченець для заветування робітничого билу Тефта-Гартлія минає в пятницю 20 червня.

ПАЛАТА ПРИЙНЯЛА БИЛ ПРО ПІДВИЩЕННЯ КОМІРНОГО.

Вашингтон, 17 червня. — Палата репрезентантів прийняла 114 голосами проти 87 законопроект, щоб затримати контролю чиншів до кінця лютого 1948, одначе, щоб вільно було заключувати контракти на підвишку комірного до висоти 15%, коли комірники добровільно згодяться на таку підвишку. Теперішня контроля комірного вигасає 30 червня б. р.

Війна зависла над нашими головами — остерігає Берлі

Клівленд. — „Ми глядимо тепер у гарматні дула ще одної світової війни" — сказав Адолф А. Берлі, предсідник нюйорської секції Ліберальної Партії, а недавній асистент секретаря стейту. Він виголосив промову на конвенції Міжнародньої Юнії Робітників Жіночого Одягу, а в ній порівнав цілі теперішньої російської політики з цілями Гітлера. Коли президент Труман проголосив свій спротив проти агресії, тоді комуністична пропаганда розпочала кампанію в Европі, щоб ослабити Трумана політично в Злучених Державах. Тому нам треба підтримати змагання Трумана до самої глибини, твердив Берлі.

НАДЬ ВЗИВАЄ АМЕРИКУ СТРИМАТИ АГРЕСІЮ.

Вашингтон. — Ференц Наді, насильно усунений большевиками премієр Угорщини, який прибув до Злучених Держав минулої неділі, оприлюднив протест проти „агресії" в його країні. Під час пресової конференції він відкликався до опінії світу і до свобідних урядів в кожній державі, щоб підняти належні кроки для привернення свободи на Угорщині і в країнах Східньої Европи.

ІТАЛІЯ ГОТОВА ДО СПІВПРАЦІ ДЛЯ ВІДБУДОВИ ЕВРОПИ.

Вашингтон. — Альберто Таркіяні, італійський амбасадор в Злучених Державах, заявив, що його уряд готовий до співпраці — одначе на підставі цілковитої рівности — з іншими державами для відбудови Европи так, як цього вимагає плян, складений секретарем Маршалом.

СОВЄТИ ДАЛЬШЕ ДРУКУЮТЬ НІМЕЦЬКІ МАРКИ.

Вашингтон. — Надзвичайна сенатська комісія провірила, що американська армія виплатила Аліянтам $380,000,000 більше ніж були варті їхні гроші, які вони пустили в американську зону. Найбільше таких долярів дістала Росія,, яка має в своїм посіданні друкарню німецьких марок. Вона друкує ці німецькі гроші без стриму і пускає їх в американську зону, а вони при виміні на американські доляри приносять мільйонові втрати Америці. Росія дістала друкарню за згодою всіх Аліянтів, бо Німеччина мала бути економічно обєднана.

Допомога УНРРА для України в большевицькому насвітленні

ДЯКУЮТЬ УНРРА ЗА ДОПОМОГУ І ЗАКИДУЮТЬ „НЕСОВІСНІСТЬ" АМЕРИКАНСЬКИМ ФІРМАМ.

Москва, 17. червня. (АП). — Советська пресова агенція ТАСС повідомляє з Києва, що місцевий керівник відділу УНРРА В. В. Хомяк висловив подяку цій міжнародній організації за уділену Україні допомогу, обвинуваючи при цьому американські фірми за „несовісність" щодо доставлених товарів, головно тракторів та промислового виряду. З переданих в американській пресі повідомлень виходить, що представник агенції ТАСС запитував Хомяка і американського керівника місії УНРРА в Україні Пола Ґвайта про їх оцінку допомоги УНРРА Україні. Ґвайт заявив, що протягом останніх 16 місяців УНРРА доставила Україні 400,000 товарів на загальну суму 170,000,000 долярів. Допомога була доставлена 160 кораблями. Хомяк зі свого боку ствердив рішаючі заслуги українського народу в перемозі над Німеччиною, що теж виправдує допомогу для України з боку Обєднаних Держав. Він заявив, що кількість розбитих в Україні німецьких дивізій рівняється загальній кількости німецьких армій, розбитих американськими і британськими військами разом. Дякуючи УН РРА за допомогу, Хомяк закидував рівночасно „несовісність" американським фірмам, заявляючи, що багато з доставлених тракторів і машин були, мовляв, неповні, або пошкоджені до тої міри, що вимагали основного ремонту. Американська преса передає повідомлення ТАСС під заголовками: „Росіяни напастують допомогу УНРРА для України", „Українці дякують УНРРА" і т. п. Хомяка називають „російським шефом відділу УНРРА в Україні".

БЕВИН ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ФРАНЦУЗЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПЛЯНОВОЇ ВІДБУДОВИ ЕВРОПИ ПРИ АМЕРИКАНСЬКІЙ ДОПОМОЗІ.

Париж, 17. червня. — Британський секретар закордонних справ Ернест Бевин відбув сьогодні тут довгу конференцію з премієром Франції Рамадіє та французьким міністром закордонних справ Бідо. Темою конференції була недавна пропозиція секретара стейту ген. Маршала, щоб уряди европейських країн самі виготовили спільний плян економічної відбудови при американській допомозі. Міністер Бевин погодився на французькі пропозиції, щоби в тій цілі створити кілька окремих комітетів, які приготовили б точний балянс господарської спроможности европейських країн та їх потреб і справедливого розподілу і використання запропонованої американської допомоги. В цій справі навяжеться співпрацю вже в найблищому часі з урядами Бельгії, Голандії і Люксембурґу. Докищо не має ще офіціяльного станновища Советського Союзу до американських пропозицій, за виїмком статті, надрукованої у вчерашньому числі партійної „Правди". Офіціяльне запрошення до співпраці передав британський амбасадор в Москві сьогодні советському урядові. З британських джерел повідомляють, що уряди Англії і Франції дуже бажали б собі советської співпраці в цій справі, що мала б, якщо не злагіднити, то бодай зупинити дальше загострення американсько-советських стосунків. З французького боку підкреслюється велике бажання східньо-европейських країн, головно Чехословаччини і Польщі, дістати американські кредити. Відмова Росії від співпраці в здійснюванні американських пропозицій відбудови европейського господарства завершила б остаточно поділ світа на два табори і східньо-европейські країни мусіли б силою обставин стати по стороні Советів, без огляду на це, чи вони собі цего бажають. Після розмов міністер Бевин заявив, що він „сповнений надією", бо ці розмови не були політичні, але призначені зготовити „радісні дні для обєднаної Европи". Президент Франції Вінсент Оріол, в зверненні до представників преси, назвав сьогодні пропозицію ген. Маршала „ясним промінем, що вже освітив людям шлях".

ВАТИКАН БАЧИТЬ ЗАГРОЗУ НОВОЇ ВІЙНИ.

Рим, 17. червня. — „Оссерваторе Романо", офіціяльний орган Ватикану, надрукував сьогодні редакційну статтю про теперішнє політичне положення, яку вважається за найбільш песимістичну від закінчення війни. В статті стверджується, що третя світова війна буде неминуча, якщо Америка і Советський Союз будуть продовжувати свою дотеперішню політику та не перестануть собі взаємно недовіряти. Газета закидує Вашингтонови і головно Москві, що їх політика не є обєктивна і кожний день приносить нове загострення взаємовідносин між цими великодержавами. Відсутність в статті будьякого ідеологічного виступу проти Советів вказувала б на велике занепокоєння Апостольської Столиці теперішнім положенням в світі, якого там не хочеться ще погіршувати дальшим підкреслюванням ідеологічних розбіжностей. Стаття викликала зрозуміле зацікавлення в американських колах.

ПРАВО ВЛАСНОСТИ В МІЖНАРОДНІЙ ХАРТІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ.

Лейк Соксес, Н. Й., 17. червня. — Дж. М. Вилсон, британський представник в Комітеті О.Д., який списує проект міжнародньої хартії прав людини, запропонував сьогодні вписати в хартію закон, який признавав би кожному громадянинові всіх країн „право власности", щоб він міг „вдержати пересічний рівень життя". Подібну пропозицію вже раніше вніс американський представник. Під час дискусії советський представник не був приявний.

МОЖЛИВІСТЬ НОВОЇ КРІЗИ В ІТАЛІЇ

ПОГОЛОСКИ ПРО РЕЗИГНАЦІЮ ПРЕЗИДЕНТА. Партизани держать „кулемети готові".

Рим, 17 червня. — Про-комуністична газета „Република д'Італія" повідомила нині, що тимчасовий президент Італії Енріко де Ніколя задумує завтра зголосити в Конституційній Асамблеї свою резиґнацію. З достовірних джерел повідомляють, що президент де Ніколя тільки мав заявити премієрові де Ґаспері, що він задумує зрезиґнувати, але вважають, що він не зробить цего швидше, аж доки не вирішиться в парляменті доля вичищеного з комуністів нового італійського уряду. Комуністи продовжують свої виступи проти уряду. Керівники партизанів на недільному зібранні в Терамо звернулись до всіх партизанів, щоб „держали кулемети готові", заявляючи, що революція є єдиним виходом з теперішніх труднощів.

МАДЯРИ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ПЯТНУВАТИ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТЕСТ.

Будапешт, 17 червня. Політичний комітет партії дрібних землевласників відкинув сьогодні пропозицію напятнувати американський протест перед советськими властями проти останнього комуністичного перевороту в країні. Керівник партії свободи, зібрання якої в неділю розбили комуністи і поліція, звернувся до Контрольної Ради Союзників з домаганням гарантувати його партії свободу слова. З останніх терористичних виступів комуністів та діяльности опозиційних партій можна вносити, що Угорщині серіозно загрожує громадянська війна.

РУМУНСЬКИЙ УРЯД ПРИЙНЯВ КОМУНІСТИЧНУ ПРОГРАМУ.

Букарешт, 17 червня. — Румунський коаліційний уряд прийняв сьогодні одногосно виготовлену комуністами програму економічної відбудови країни. Опозиційні партії заявляють, що програма, якщо буде переведена в життя та яка охоплює всі ділянки господарства, „цілком змінить дотеперішні правні основи економічної і фінансової структури країни".

ФРАНЦІЯ ЗА ЗВОРОТОМ ІТАЛІЇ КОЛОНІЙ.

Париж, 17 червня. — Французький парлямент сьогодні одноголосно ухвалив ратифікувати мировий договір з Італією. При цій нагоді міністер закордонних справ Бідо заявив, що французький уряд обстоюватиме зворот Італії тих колоній, які вона мала перед приходом до влади фашистської партії.

ГРЕКИ ЗЛІКВІДУВАЛИ 5,000 ПАРТИЗАНІВ.

Ляриса, Греція, 17 червня. — Корпус Другої Грецької Армії повідомив сьогодні, що від початку проти-партизанських операцій в половині квітня до сьогодні унешкідливлено понад 5,000 комуністичних партизанів тільки на просторі від центральної Греції до югославського та албанського кордонів. В останньому часі більші відділи партизанів самі добровільно здаються і їх звільняється. Більші відділи партизанів перебувають ще в прикордонних полосах, а в сусідних країнах, згідно з інформаціями грецької розвідки, вишколюється ще біля 3,500.

ВИСТУП ДІМІТРОВА ПРОТИ АМЕРИКИ.

Софія, 17 червня. — Бувший керівник Комінтерну й теперішній премієр Болгарії виступив сьогодні проти американського департаменту стейту за його протест в справі арешту провідника болгарської опозиції Миколи Петькова. Дімітров заявив, що болгарський уряд поступив згідно з постановами Ялтської умови, бо Петьков і його аграрна партія планували державний переворот, а американський протест він вважає намаганням департаменту стейту вплинути на судове доходження, або „використати його в інших цілях".

АМЕРИКАНСЬКА ОЦІНКА ТУРЕЦЬКОЇ АРМІЇ.

Анкара, 17 червня (АП). — Генерал Л. Е. Олівер, голова американської військової місії в Туреччині, завданням якої є перевести в життя „Доктрину Трумана" в цій країні, заявив сьогодні, що початкова провірка виявила високу вартість турецької армії в її людському складі, натомість великі недомагання щодо озброєння та воєнного виряду. В рямках американської допомогової програми турецька армія дістане таку саму зброю, як її вживається в американській армії.

КОМІСІЯ О. Д. ОСУДЖУЄ БОЛГАРІЮ.

Лейк Соксес, Н. Й., 17 червня. — В суперечі опозиції Росії і Польщі, Балканська Провірочна Комісія О. Д. осудила сьогодні відношення до неї Болгарії, передаючи справу під розгляд Ради Безпеки. Болгарські власті, ставлять труднощі відповідній Підкомісії в її доходженнях прикордонних заворушень в Греції.

ФІНЛЯНДІЯ ХОЧЕ ПРИСТУПИТИ ДО О. Д.

Гельсінки, 17 червня (АП). — Фінський парлямент прийняв сьогодні одноголосно постанову, яка уповноважнює уряд робити відповідні заходи з метою приступлення Фінляндії до Організації Обєднаних Держав.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адресу платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДВІ ДОКТРИНИ

Говорять і пишуть про дві доктрини, а це: Доктрину Трумана і Доктрину Сталіна. Та саме говорення чи писання не означало б ще нічого особливого. якби не те, що люди зачинають приходити до висновку, що мусить прийти до зудару тих двох доктрин. Цей зудар, як кажуть, уже зачався в Европі. Тому саме, як Совєти, так і Злучені Держави намагаються там зеднувати для себе симпатії „375 мільйонів неросійського населення".

Як і чим воює „Доктрина Сталіна", світові відоме. Тепер стає ясним, як і чим хоче перемогти „Доктрина Трумана". Докладніше вияснив це президент Труман у своїй промові в Отаві, як теж тим, що виступив проти насилля та гнету урядів в Угорщині, Румунії та Болгарії, що є ударом у Совєти, бо ж ті уряди є ділом Совєтів і цеї „Доктрини Сталіна", яку тепер протиставлять „Доктрині Трумана". Та найвиразніше висловився про американську доктрину секретар стейту Маршал у своїй Гарвардській промові. З відгомону, який ця промова викликала у світі, пізнати, що це, про що заговорив Маршал, було довго підготовлюване, а теж і відоме певним міжнародним чинникам. Інакше Англія не була б відразу згодилась перебрати ініціятиву в сформуванні европейського пляну економічної відбудови Европи, а то й світу. Теж така політична фігура, якою є британський міністер закордонних справ Бевин, не була б заговорила авторитетно про готовість Злучених Держав допомогти економічній відбудові Европи і світу та не назвала б декларації про цю готовість одною з найбільших у світовій історії.

Тепер виявиться, як ця ідея буде прийнята в Франції. Це дуже важне, бо загально думають, що якщо Франція стала б комуністичною, то цілком певно стала б теж і ціла Европа. Доктрина Трумана змагає до цього, щоб ціла Европа не стала комуністичною. Тому вона є за фінансову та економічну допомогу тим народам і державам, що не бажають собі тоталітаризму, диктатури і комунізму.

З цього видно, що американська закордонна політика іде тепер у цьому напрямі, що найважнішою й найдоцільнішою зброєю демократії в боротьбі з комунізмом є фінансова та економічна допомога тим, що в нужді і голоді. Теж і це не є нічим новим, бо вже від довгого часу піднімались голоси, що це можна вратувати Европу перед большевизмом тільки тим, що допоможеться знищеним війною народам стати економічно на ноги, а тим самим прийти до духової рівноваги і змоги свобідно рішати, куди іти, по якій стороні стати: демократичній чи тоталітарній; по стороні Америки чи Росії.

Важне ще це, що Америка рішилась допомагати Европі згідно з пляном, який повинна виготовити сама Европа на довгий час і на різні краї. Ініціятиву в виготовленні такого пляну вже перебрала Англія і саме в тій цілі виїхав її представник до Франції.

„Задньодверна Місія в Москві"

Зі зростом міжнародного значення Совєтського Союзу після розгромлення Німеччини та з посиленням совєтської підривної роботи в поодиноких країнах на всіх континентах, зросло теж загальне зацікавлення самим Совєтським Союзом та всіми проявами його життя і порядку. Хоча сьогодні знову багато говориться про „залізну заслону" але після другої світової війни Совєтський Союз на ділі перестав бути для світа нерозгаданим Сфінксом. Хто інтересується Совєтським Союзом та його життям, його минулим і навіть планами на майбутнє, тот сьогодні має вже до розпорядження стільки невтральних матеріялів, оцінок і студій, що на їх підставі може побачити Совєтський Союз таким, як він є і без потреби користуватись при цьому окулярами большевицької пропаганди. Під цим оглядом перед веде американська публіцистика, як щодо своєї обєктивности, так і ширини заторкнених ділянок і проблем. Це подиктоване і значене провідним становищем Америки в світовій політиці, як теж загальним зацікавленням американської публичної опінії совєтськими справами, головно після того, як большевики сильно збільшили свою агресивність у внутрішньо - американських справах. Доказом зацікавлення власне американської публичної опінії внутрішньо - совєтськими справами може послужити факт, що напр. відомі спомини Віктора Кравченка „Я вибрав свободу" належали протягом довгих місяців до „найкраще продаваних" книжок і мають теж появитися у фільмі.

В останньому часі американська публіцистика про внутрішньо-совєтські справи збільшилася ще одним вартісним твором, що ним є без сумніву видана зкінцем квітня у видавництві „Буктеб Пресс" в Ню Йорку книжка — спомини Чарлза Силиберті, п. з. „Задньодверна Місія в Москві" (Charles Ciliberti: Backstairs Mission in Moscow Publishers: Booktab Press, New York City, April , 1947).

„Задньодверна Місія в Москві" — це щоденник Чарлза Силиберті, шофера нашого амбасадора в Москві, Джозефа Е. Дейвіса, в роках 1936—1938 і є теж до деякої міри противагою відомої книжки Дейвіса „Моя Місія в Москву", що лягла в основу фільми тої самої назви. Джозеф Дейвіс — як це принагідно сам визнав — написав свою книжку тенденційно, представляючи Совєтський Союз не в дійсному світлі, тільки в такому, як його хотіли б представити самі большевики. Дейвіс думав цим прислужитися загальним політичним потребам, коли Совєтський Союз вже майже лежав на лопатках під ударами свого націстського союзника і коли теж в американському інтересі було вдержати його ще при житті. „Задньодверна Місія в Москві" Чарльза Силиберті, натомість, не має жодної тенденції. Автор переповідає виключно те, що він сам бачив, або почув, додаючи час до часу і свій висновок. В цій обєктивности й головна вартість книжки. Та заки зупинимося коротко на самій книжці — кілька слів про її автора.

Чарлз Силиберті народився в Джерзі Сити в 1906 р. Його батьки походять з Італії, як це вже видно по прізвищу. Закінчивши в родинному місті елементарну освіту, він з великим запалом взявся за працю в автомобільстві і вкінці добився посту шофера п-ні Е. П. Гуттон, опісля дружини амбасадора Дейвіса. Амбасадор вибрав його на свого шофера теж на час своєї місії в Москві.

Чарльз Силиберті — це „звичайний чоловік" в повному американському розумінні того слова. Їдучи до Совєтського Союзу, він не мав до нього ані окремих симпатій, ані окремих упереджень. Він, робітник, їхав виконувати свою працю і його єдина „інструкція", так сказати б, політичного характеру, була та, яку дав йому його батько: „держати очі отверті, а рота закритого" та намагатись пізнати життя і обставини такої ж, як і він „звичайної" совєтської людини.

Чарльз Силиберті, повністю відданий своєму мільйоновому „босові", виконав теж повністю доручення свого батька: держав язика за зубами, на все мав відкриті очі і в своїй книжці „Задньодверна Місія в Москві" тепер це все описав. Він простими словами описує день за днем свій побут в Москві, свою подорож до Ленінграду та в околиці Москви, свої знайомства, своє життя та свої спостереження. Вивчивши швидко російську мову, йому тим більше щастила „задньодверна місія".

„Перше, що найсильніше підкреслене в книжці, це диктатура та всемогутнє НКВД. Воно все знає, всюди є і не випускає зі своєї „опіки" навіть на хвилину дослівно нікого. Спомини Силиберті читається „одним духом", як який сензаційний кримінальний роман. В ньому „натінг, бат тру". Ах, бой, — пише Силиберті — якби ти бачив цю „пролетарську країну". Диктатура, терор, вічне шпигунство всіх і вся, а при цьому безмежна нужда і несправедливість, забріханість і замилювання очей — це Совєтський Союз, як його бачив і пізнав американський робітник. Висновком пізнання цеї совєтської країни невольників є твердження автора в передмові, яку наводимо. В ній Чарльз Силиберті м. і. пише:

„Хоча я родився в Злучених Державах, я ніколи не здавав

Чарлз Силиберті,
шофер і автор книжки
„Задньодверна Місія
в Москві".

собі справи, що це значить, аж доки я вступив до Німеччини, 14-го січня 1947. В цьому дні я став наскрізь американцем.

„Перед 1937 роком Конституція Злучених Держав була для мене тільки сухим документом. Після 1937 вона стала моєю політичною Біблією. Треба було аж поїздки в цю другу частину світа, щоб я міг усвідомити собі, що мусіли зробити основники нашої нації, щоб дати мені мою свободу та доказати, що всі люди сотворені рівні...

„Як іде про Росію, якщо маю держатися точно того, що я бачив і чув, я скажу, що російський уряд не репрезентує російського народу, хоча він складається з росіян. Якщоб переведено голосування, давши опозиції відповідний час на підготову, я думаю, що теперішній уряд не був би в стані зібрати більше, ніж 10,000,000 голосів.

„Теперішній режім, як я довідався, нагромаджує кожного дня більше провин і я вірю, що мені ще доведеться пережити, як він за ці провини мусітиме заплатити. Він заплатить за них одного дня, бо того роду речі не можуть продовжуватися в безконечність. Росіяни занадто люблять життя, щоб погодитися на вічну тиранію; вони, як ми усі, породилися вільні і одного дня вони будуть вільні. Один росіянин сказав мені: „Чарль, только время ето нада, патом всьо будет в парядке". Погляд його очей сказав мені, що він при цьому думає..

„Фашизм, комунізм, націзм. Я не бачу жодної різниці в цих „ізмах".

В дальшому автор з іронією говорить про всіх прихильників тоталітарних режімів, які повірили Кремлеві, що він хоче побудувати краще життя і запитує:

„Як що ця утопія, яку вони намагаються побудувати, є справді така чудова для звичайної людини, то чому вони оточили її колючим дротом і чому люди громадно туди не рвуться? Вони могли б мені сказати, що вони бояться вільських шпигунів. Можливо, що це правда. Але на підставі власного досвіду і на підставі того що мені довелося почути, вони бояться іншого роду розвідчиків... розвідчиків мира".

„Задньодверна Місія в Москві" це без сумніву вартісний вклад в політичну і виховну літературу. Ця книжка з черги причиниться до розкриття большевицької тиранії в нутрі країни та большевицької облуди на зовні. Тим самим вона пришпішить теж і кінець цеї тиранії.

Франція і Европа

Становище Франції після останнього перегрупування уряду дуже поважне й непевне: демократичний коаліційний уряд Рамадіє, під проводом французьких соціялістів, має доказати, що він дасть собі раду з усіми повоєнними господарськими й політичними труднощами. Проти комуністичної опозиції має він ділами довести, що демократичний режім у Франції єдино можливий і доцільний. Проте, в цій політичній грі рішається не тільки доля Франції, одної із великих держав Европи, але, хто знає, чи і не всеї Европи: Франція під теперішню пору є просто символом для Европи.

Якже й прийшло до останньої переміни уряду?

Після війни були у Франції дві робітничі партії, майже однаково сильні, — соціялісти й комуністи. Вони творили більшість у парляменті. По другому боці згрупувалися міщанські й селянські шари населення в сильну католицьку народню партію. Всі ці три партії мали в своїх руках спільний уряд і спільну управу державою. Розвиток в останніх двох роках дав таку картину: по лівому боці здобули комуністи перевагу над соціялістами — після останніх виборів до парляменту вони стали найсильнішою партією у Франції. В міщанському, знову, таборі зорганізувалась консервативна правиця. Через те католицька народня партія пішла значно на право. В боротьбі за конституцію тривожились буржуазні шари можливим заведенням у Франції комуністичної диктатури, а ліві знову партії добачували загрозу з правого боку і четвертої республики. Кінець кінцем ухвалено конституцію як компроміс партій, що правда, дуже невеличкою більшістю. Ревізія конституції, яка мимно давала забагато впливу політичним партіям, а через те кидала країну на поталу безплідного та лихо функціонуючого парляментаризму, стала боєвим кличем крайньої французької правиці, на чолі якої станув цілком отверто популярний генерал де Голь.

З того часу, як комуністи вийшли з уряду, зарисувались сильно контури угруповання політичних сил у Франції: по одному боці станули комуністи, по другому де Голь із його антипарляментаризмом — обі групи поза урядом. По середині станув уряд, утворений із соціялістів, католицької народньої партії і міщанських середніх груп, між якими французькі радикали найсильніші. Так склався дуже виразний потрійний поділ сил у французькій політиці під нинішню пору.

Ввесь цей розвиток відбувся в одній тільки країні Европи, яка нині, як і кожна інша европейська країна, перетомлена політикою. Франція бореться від часу свого визволення, як і кожна інша країна в Европі, з найбільшими господарськими труднощами. Можна сміло сказати, через них попала Франція у стан кризи, яка тримає населення в постійному незадоволенні і яку в свою чергу використовують демагогічно комуністи. Досить згадати про їхні заклики робітників до страйків, проти яких мусів Рамадіє, щоби не дати державу на поталу повного розкладу, виступити з надзвичайними мірами воєнного права.

Якби там не було, господарська криза у Франції загострюється тим, що одна частина населення, аграрна (селяни), сьогодні після війни економічно за сильна, а політично за дозріла, щоб дозволити накинути собі комуністичну диктатуру, чи який інший режім примусу. Дотого, селяни мають підостатком харчів, видаючи по офіційних цінах тільки те, що мусять, решту ж збувають на чорному ринку по високих цінах, на які може дозволити собі тільки багате населення міст. Зате бідне населення міст, головним чином промислові робітники, яких не стати на високі харчеві ціни на чорному ринку, мусять недоїдати, а то й голодувати.

В цю боротьбу й економічну перевагу аграрного й промислового населення у Франції вмішався уряд Рамадіє. Питання зводиться до того, чи вдасться йому через політику планування та упорядкований і справедливий розподіл продуктів завести у Франції господарську рівновагу, а з тим і лад у господарстві та перевагу демократизму.

У вирішенні цього питання відіграє колосальну ролю світова політика.

Французька правиця шукає щораз більше і більше опори проти пляновою господарки в найбільшій нинішній потузі „вільної господарки", „себто в Америці. Французькі, знову комуністи спираються на совєтську Росію. Орієнтація на Захід чи на Схід стала сьогодні у Франції дуже реальною. Однак соціялісти, а з ними й сучасний французький уряд, пробують оминути обі крайности та зберегти незалежне становище.

Така господарська й політична проблема Франції під теперішню пору, на яку звернена увага всього світу. Ця бо проблема Франції є водночас проблемою всіх інших европейських країн. Вирішення її у Франції вирішить не тільки її долю, але й долю Европи.

Л.

Ол. Луговий. Права застережені.

Дажбожі Внуки

I.
НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

55)

— Аж тепер я зрозуміла, чому пан Ростислав швидко так здибав дівчинку! Господи, Боже! Така пара на сотки літ раз на світі родиться. Сам Бог, видно, призначив їх у пару, ще перед їх народженням! — казала в захопленні.

— Так! — озвалася Марія Юрьївна задумано. — Боже видно призначення!...

— У індусів є доктрина, — заговорила Ірина Андріївна, що Бог, чи Вішну по їхньому, творячи людські душі, — ділить кожну наполовину. Одну половину дає хлопчикові, другу дівчині. Ті дві половини одної цілої душі шукають себе. Віднайдуть, творять знов одну душу, зливаються в одну істоту в двох особах. Це дібрані, щасливі подружжа. Не віднайдуть — мучаться все життя. Людині дана воля, але не всі волю можуть належно зрозуміти, нею користатися. Тому на світі більше недібраних, чим дібраних пар. Подружжа, по моїй думці, щось таке, наче половинки жолудя. Під одною шкаралупою дві половинки. Тісно стулені, творять одну цілість, дають спільний росток, однак обі окремі, одна другій допасовані. Попробуйте допасувати до себе половинки двох різних, однакових по вигляді жолудів. Будуть щілинки, нерівности, не допасуються ніяк! Таке й з людськими парами, дібраними й недібраними.

— Таким дітям місце десь у великих театрах, в Ню Йорку чи Голивуді...! — казала практична видно господиня. — Гроші рікою плистимуть!...

— Хай нас Бог від того боронить! — мати Маруся скрикнула. Вони зачисті для таких міст! Вчитимуться на корисних для суспільства людей, не бавитимуть своїми талантами розпустних грошоробів.

Затягнулося знов до півночи. На рано треба ж спакувати речі, відвезти на стацію, здати в бажаний відділ. Ірина Андріївна непотрібних річей ще не розпаковувала. Ірина, лягаючи, надобре розмбушувалася з матерями. Пів години минуло, поки її знов трохи приборкали. Ростислав запитав матерей, чи вони все вже вирішили відносно життя його матери на новому місці. Не знав, чи вони починали хоч ту розмову.

— Мами! — закликав в темряві: — Чи ви вже все обговорили?

Озвалася мама Маруся:

— Знаєш, синку? Я на твою маму аж розсердилася!

— Ов, погано!... Ато за що?

— Подумай самий!... Прошу її, переконую, — вона впирається на своєму. Чи то всі Ірини на світі такі вперті? Вперта дочка, ну, то ще дитина... Але і свекров, бачу, їй під пару!... Хоче платити за хату й удержання!... Кажу їй, — ми тепер одна родина, що наше, то й її... Адже її син є моїм сином, моя дочка її дочкою... Так ні!...

— Ти мусиш, Марусю, мене зрозуміти, й зрозумієш, — заговорила мати Ірусі. — Буду за себе платити і край!... Інакше не піду зовсім, хоч зо щирого серця хочу їхати, хочу жити разом...

— То твоя гордість, Іринко, з тебе говорить! За що ми перечимося, подумай сама? Іруся наша одинока дитина! Твоя дитина творить з нею пару. Майно наше перейде на наших спільних дітей. Якже мама дітям платитиме?... Химери показуєш!...

— Ні, Марусю! Роблю так з уваги на себе, на людей!...

— Яке ж нам діло до людських язиків? Люди й на сонці плями знаходять, проте сонце гріє, дає всім життя.

— Нема потреби сперечатися! — Ростислав гудів з темряви сміло. При світлі говорити так не поважився б! — Порадь, Ірусю, мамі — одноіменниці, гроші що їх хоче твоїм батькам платити, складати в банк, на імя наших будучих дітей!

— А-а!... Ти, безсоромний! — чулося в голосі, що дівчина налякалася трошки. Матері засміялися

— Чого ж безсоромний! Всі молоді про своїх дітей говорять, клопочуться їх будучиною, гамувала доню мама-Іруся.

— Справді! Як мені самій не прийшла на думку така розвязка? — втішилася мама-Маруся.

— Нехай по вашому буде! — погодилася Ростиславова мати. — Своїм внукам я не борог!

— Отже бачите, який наш синок розумний!... — Ростислав хвалився. — Тепер, мами, поцілуйтеся собі на здоровля, на вічну згоду... Не пічніть лише суперечки за внуків!... На них років пару пождете!...

— Ей, мовчав би! — Не сором дівчинки, безстидник! — картала його мати. Друга мати з дохкою хіхотали. Ніби клеенчи, мати — Маруся побажала:

— А бодай тобі щастя, та здоровля!... Ото безсоромний хлопчисько!...

Ізмарагд мами Ірусі.

Ірина Андріївна зіставила одну невеличку валізку. Діти відвезли, найнятим товаровим автом впаковані річи на стацію, здали в багаж-експрес, взяли посвідки. Розплатилися за доставу, тоді чкурнули обоє до Ітона.

Бачив Ростислав, що мама, річи впаковуючи, вийняла зо скрині малу різблену скриночку, переложила її у валізку. Не раз бачив ту скриночку в Европі, але мама держала її завжди замкненою, берегла її пильно. Бажав раз подивитися, що там в середині, та ключик у мами... Опісля й забув про скриночку....

(Дальше буде).

ОТЕЦЬ ФЛАНАҐАН

На весні цього року генерал Доглес МекАртур запропонував монсиньору Едварду Джозефу Фланаґан — загально відомому як „Отець Фланаґан“ — приїхати до Японії. Його не запрошено як капеляна в окупаційній американській армії, або на якусь іншу працю звязану з військом. Протягом тридцяти років він був директором Хлопячого Міста („Бойс Тавн“) в стейті Небраска. Він є визначним фахівцем в справі виховання бездомних та тяжких до виховання дітей. Тепер йому запропоновано приїхати до Японії на два місяці й бути дорадником японського уряду в справі опіки над бездомними дітьми. В часі війни вбито яких 468,000 японських вояків за яких 300,000 цивільних осіб і тому залишилось багато сиріт та бездомних дітей.

Едвард Джозеф Фланаган народився біля 60 років тому в Ірляндії. Вісімнадцятилітнім приїхав до Злучених Держав, скінчив тут каледж й вернувся до Европи. Студіював в Римі рік та три роки в Австрії. Року 1912 посвячено його на священника в Інсбруку, в Австрії. Наступних шість років був в різних парохіях в стейті Небраска. Там почала проявлятися його особлива здібність. Він рішив посвятити себе справі допомоги занедбаним, з нахилом до злочинства, хлопцям.

„Хлопці скорше зможуть управляти самі собою, ніж піддатися наказам старших“, казав він. „Збудіть в них почуття відповідальности. Памятайте — нема злих від природи хлопців“.

Року 1917 о. Фланаган позичив 90 долярів, найняв хати та прийняв пять хлопців. За пару місяців взяв ще 25 хлопців. За рік він мав такий успіх і викликав таке довіря до своєї спроби, що йому вдалося створити Хлопяче Місто, одинадцять миль від міста Омага, в стейті Небраска. —

Хлопяче Місто має тепер 320 акрів доброї землі, має пошту, школи — початкову, гай скул та ремісничу, театр авдиторію. Є також спортова площа для бейсболу, футболу, тенісу; басейн до плавання; приміщення для гимнастики. Видають свій місячний журнал, мають оркестру, хор. Сьогодня є там 450 хлопців, але будують ще нові будинки, аби число мешканців довести до одної тисячки.

Хлопяче Місто зорганізоване на зразок громади дорослих. Хлопці вибирають свого мейора міста та шість дорадників двічі на рік. Мають начальника поліції, начальника пожежної команди та санітарного. Дисциплину пітримують самі хлопці.

Спочатку більшість хлопців складалася з тих, що були засуджені судами над малолітніми, але тепер Фланаґан воліє приймати занедбаних та бездомних дітей. Воліє не допустити до злочинности, ніж потім направляти винних.

Помимо своєї праці як директор того Хлопячого Міста, о. Фланаган знаходить ще час на ширшу громадську працю. Він є активним в організації Лицарів Колумбу та ось вже 16 років стоїть на чолі Доброділної Ради міста Омага. Це власне підготовило його до тимчасового призначення в Японії.

Американські пляни щодо добробуту японців — хоч далеко не досконалі — мають бути виконані понад сподівання японців не тільки в самій Японії, але також в Кореї, Манджурії та на островах Тихого океану.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВСЕ МАЄ СВІЙ КІНЕЦЬ.

Оце скажемо пару слів про т. зв. „українських“ большевиків. Може і не аж дуже цікаво про цих „українців“ час витрачувати на читання, але маємо особливі причини сказати читачам „Свободи“, про большевицький „поступ“ в їхній большевицькій освіті. Отже:

Ще не так давненько, в большевицьких т. зв. „освітних“ центрах, за часів, коли то вони страшно розпиналися за різнородні фронти і тягнули до цих фронтів кого лише могли зпоміж українців, то в ці часи большевики держали в своїх „освітних“ домах чуть не всю українську пресу. Так, це було за часів „народних, демократичних, поступових і противоєнних фронтів“.

Станув на розі будь якої вулиці український американець, і мов в лапку попав. Вмить коло нього опинився большевицький лапацюн і відразу мова про згадані фронти. „Ви, з Народного, чи Робітничого — Союзу, повинні настоювати на своїх урядниках“, — ось такою вступною промовою цей лапацон починав балачку. „Всі народи, їхні політичні чи релігійні погляди обєднують з нами — цебто з „українськими“ большевиками, лише ваші уряди не хочуть обєднання, бо обєднання це їх лякає“ і т. д. — продовжував цей некорований комісарчук.

Союзові члени терпеливо прислухувались, і не раз з досади, плювали, але лапацони мали приказ „видержати“ всі непогоджування збоку союзових чи церковних членів.

„Ви знаєте, що таке обєднаний фронт? Ні, ви не знаєте, отже і я вам обясню“. „Зайдіть до нашого освітно-робітничого клубу, погляньте на столи і стіни, там і побачите значення поступових фронтів“. А то як можна побачити на стіні чи на столі ваші фронти — промовив союзовець?

„Ми маємо „Свободу“, „Народну Волю“, „Америку“ і другі американсько-українські газети“. Ми так само маємо „Дейлі Воркер“, а і „УЩВ“, як доказ, що ми вже так як би возєднинені — ясно вам?“

Овва, промовив союзовець: в мене ці самі газети вдома, читаю їх кожного дня, за винятком вашого комуністичного „Дейлі Воркер“ і „УЩВіст“, бо таких газет не потребую, ані моя жінка і мої діти. Ці газети брешуть. Плюнув союзовець і обернувся та пішов, щоб з бідою не набавитись дійсної біди.

І справді часи не вернуться.

Американські українці переконалися на власній шкірі, що большевики ніколи і в ніякі фронти не вірили, отже побачили цей прикритий злобний обман „українських“ большевиків. І большевики добре зрозуміли це, що їх майстерня обманів в цілості провалилася, та не тільки провалилася, але навіть в основі почала тратити на вартості серед їх власних членів. Чому? Тому, що їх члени побачили, що большевицькі проводирі допускали по їх „освітних“ домах на столи і стіни всі газети амер. українців, а з „заможної України, яку Сталін „освободив“ — ані на лік нема. Американські українці переконалися, що большевики лише словами уміють воювати, але ніякої правди в цих нема. Тож большевицькі проводирі дали наказ: — „всі національні газети геть зі стін і зі столів“.

Власні їхні члени, що залюбки по кутиках прочитували статті та інші матеріяли з дійсно українських демократичних і поступових газет, не дуже погоджувалися на наказ їхніх лідерчиків, та навіть почали ці менші большевики вияснювати собі справи не на підставі „УЩВ“, а на підставі фактів, котрі були друковані в національних газетах. Тож немоги большевицькі великі лапацони інакше поступити, як дати розпорядження: „геть зі „Свободою“, „Народною Волею“, „Америкою“ і іншими часописами, бо справді це не безпечне, що б до цих большевицьких „освітних“ кутків доходило слово правди.

Американські українці можуть радіти з того, що остаточно можуть на власні очи бачити, як зрадницький елемент налякався правди і дійсних фактів про ту „свободу“ Україну, про страхіття, котрих навіть турки і татари не допускалися над нашим народом, а чого допускаються якраз ці московські наймити.

Недалекий той час, де навіть їхні найвірніші члени побачуть де правда, а де обман і ошуканство.

Гр. Жуків.

ЩО ПИШУТЬ?

ДОРІКАЮТЬ НЕДОЛЮДКАМ З АМЕРИКИ.

З листа від українців з Англії до родини в стейті Ню Джерзі.

Тут, в Англії, достатків не маємо, бо всім чорт з пекольних челюстей вдавився. Не жалуємо за нічим, тільки за нашими дорогими, котрі, Бог знає де, загибають. Співчуваю їхній недолі. Де лише находимося в спокою, молимо Бога, щоб додав їм сили — там, де живуть — „пережити той пекольний ошуканчий „рай“ на землі. Знаємо, що також немало наших з заморя помагають з нашої матері сорочку здіймати, а пізніше ще худу, заморену шкуру. Одначе вони сліпі, нічого крім своєї сліпоти не бачуть, бо правди вони не шукають.

Ми, що перейшли життя в цім раю, можемо й маємо право видати правдивий суд і сказати, що це пекло на землі. А так собі політикувати зпоза кілька тисяч миль, вичитавши брехню, вислухавши підлу юдину інтригу платних агітаторів і не маючи ніякого доводу на доказ... це нікчемність. Ми всі, вигнанці з рідної землі різних національностей, запитуємо тих всіх гаманів, яким в Америці покрутилося в голові: Що принесла большевія нашому поневоленому народові і таким країнам, як Румунія, Болгарія, Сербія, Угорщина, Австрія, Німеччина, Польща, Литва, Латвія, Естонія, Білорусь, і очевидно й наша Україна? Скажете, що свободу? А чому тисячі помандрувало в холодну Сиберію. Та ж у нас буржуїв не було. Тих кілька багатших людей в повіті, то наче зерно на полі, що давно затратилося. Майно їх забрали собі, то ж чому бідних мордувати?

Наш брат не багато бажає: куска хліба з рідної ниви, сякий-такий лах зміста, а решту він виробить собі із своїх земних продуктів. За те все він прохає Бога за спокійну ніч і за завтрішний день до праці. Одначе саме того йому жалують. Його вивозять з рідної землі, щоб по нім і сліду не стало і щоб не було свідка, що там жила якась його рідня з діда-прадіда. На місце наших спроваджують всяких колірових та косооких з азійських нетрів.

Не дай, Боже, так низько впасти і так оглухнути й осліпнути, як ці деякі наші невидющі земляки, що засмакували американської волі, а жалують її своїм братам! Радше годи бити в жалібний дзвін і носити жалобу над недолею мільйонів страдальників, як насміхатися над домовиною своїх братів-сестер, країнпуждарів.

Дорога Родино: На докладне описання бодай одної десятої частини епопеї-муки нашого народу й інших країн, треба б соток письменників-істориків... Та прийде година кари, перед якою ніхто не втече!...

Uncle Sam Says

All of us would like to put dad on a pedestal on Father's Day to show him how we feel about him the year round. I like to think of all American fathers in the role of Minute Men, standing guard over the security of their families. Certainly they could do no better than to assure the happiness of themselves and their homes than by buying United States Savings Bonds regularly.

Two automatic bond buying plans are available now. If dad is on a payroll, the Payroll Savings Plan will assure him days of ease when he gets ready to retire. If dad is a professional man or self-employed, he can use his checking account to buy a bond a month.

ЛІТАЮЧИЙ „БІЛИЙ ДІМ". Президент Труман має дістати новий літак, з назвою „Ди Індепенденс", на місце теперішнього з назвою „Свята Корова". На образку майор Е. Ф. Смит, співпілот в новім літаку, сидить у президентськім переділі і вживає радіо-телефону. Назва „Індепеденс" походить від імені рідного містичка президента в стейт Мизури.

Д-р Роман Осінчук.

Рак, його причини та лікування

Справа поборювання рака (за українською медичною термінологією — пістряка) ще й до сьогодні нерозгадана. Окутана мрякою різних наукових припущень чи гіпотез, ця справа є постійно предметом різних наукових студій і експериментів. І нераз вже в історії досліду над пістряком здавалось медичним кругам, що ось-ось вони вже є на сліді цього страшного ворога людського здоровля, а тимчасом ще й сьогодні про цю хворобу щось певного не можуть сказати. Тому проблема боротьби з пістряком (раком) є одною з найважніших тем наукових дослідів в найновіших часах серед медичних кругів. Тому ця справа цікавить не лише науковців, але також увесь людський загал.

Пістряк це загально людська хвороба, що є поширена по цілому світі. З цією хворобою стикаємося не лише серед людей. Вона теж виступає, але дещо в іншій формі у твариннім, а навіть рослиннім світі. І здавалося б, що поширення пістряка серед всіх живих сотворінь, приспішить його докладніше пізнання, а після цього й успішне лікування. На жаль ці припущення не здійснились. Мимо численних експериментів, на звірятах, а навіть домашних в ділянці рака, вчені не зуміли цієї справи як слід вияснити ще до нині.

В чім лежать ці великі трудноці? Приглянымось короткій його історії

Пістряк, це хвороба, знана ще египтянам кілька тисяч літ перед ерою Христа. Перший медичний вчений грек, Гіппократ вже знав про нього і він теж надав цій хворобі назву, яка задержалася до сьогодні. Його грецьку назву пізніші римські учені перевели на латинську мову, кансер, що означає рак чи пістряк. Отже як бачимо вже грубі тисячі літ обсервують та досліджують цю хворобу вчені лікарі і не можуть подати чи вияснити її причин та умовин, що сприяють розвиткові пістряка. Ці самі досліди довели, що пістряк не є заразливою хворобою, такою як тиф, холера, дифтерія чи другі. Всежтаки лікарська обсервація подає, що нераз пістряк виступає у різних формах у кількох членів одної й тої самої родини. Як же це вияснити?

Сьогоднішна наука медицини вияснює повстання рака в різний спосіб. За її твердженням найголовнішими причинами розвитку пістряка є розвоєві (ембріональні) забурення та різнородні чинники дразнення. Ми знаємо, що цілий людський організм розвивається з одньої клітини. Ця перша клітина має стільки животворної енергії, сили й мудрости, що з неї на протязі девяти місяців у лоні матері розвивається найбільше складний організм, яким є чоловік. Але навіть по уродженні ці клітини маленького людського організму, яким є немовля, мають багто запасової енергії, бо завдяки ній поступає дальший розвиток людини, аж до його остаточної досконалости, якою є доросла людина. Як ми знаємо, цей розвиток продовжується до 20—25 року життя.

Буває так, що ізза незнаних причин певна кількість цих початкових клітин не поступає в свому розвиткові до кінця, а заховуючи в собі ці колосальні кількости енергії, дрімає десь там непомітно в якомусь органі людини в шлунку, печінці, кровній тканині і т. п.

Доперва в пізнішому віці в наслідок дразнення різних чинників, як наприклад в шлунку надмірним дразненням алькогольних напитків, на губі дразненням нікотини і т. п. Ці первісні клітини нагло пробуджуються зі свого довгого сну і тоді в незвичайно скорому часі розвиваються і ростуть. В цей спосіб повстає т. зв. новотворова тканина, зложена з клітин, які зовсім неподібні до клітин дорослої людини. Вона так скоро розвивається, що рвостають в цей орган, в якому вони довший час спали, нищать його. Отже так вкоротці повстає новотвір чи неопляма. Так повстає теж один з найбільше небезпечних новотворів, себто пістряк чи рак. Отже коротко можемо сказати, що підложже, для розвитку рака є вже в організмі від його уродження, а причиною його росту є різні чинники дразнення. Такими чинниками можуть бути для раків шлунка різні механічні дразнення страв, їх надмірна температура чи хемічні чинники, як алькоголь, нікотина або другі. Такими чинниками можуть бути теж всякого роду хемічні гази, як вибухові гази всяких моторів після спалювання бензини, що є здогадною причиною раків легень. Теж всякого роду бактерії, які спричинюють різні катари всяких органів, можуть бути причиною розвитку раків цих хронічно схорілих органів. Це буває причиною частих раків жіночих родних органів.

Рак чи пістряк є тільки один з численних родів новотворів. Ми сьогодні навчилися розпізнавати всякого роду раки, саркоми і другі новотвори, які повстають в різних органах людського тіла, як шкіри, шлунка, кишок, печінки, наднирча, родних органів і тощо. Деякі новотвори такі як пістряк, повстають особливо в старших людей, деякі, як саркани, частіше в молодих, деякі в рінному віці людини. Всі вони однак ведуть в скоршому чи пізнішому часі до такого виснаження людського тіла, що мусить людина вмерти на рака.

Рак це одна зі сумних сторінок народнього здоровля. Хворий вимагає дуже докладного дослідження, але про це другим разом.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 5. червня 1947 р. помер на удар серця в 41. році життя

ІВАН ФАНИК,

член відділу 147 У. Н. Союзу в Алектавн, Па.

Покійний родився в Нортгемптон, Па. До Союзу вступив у 1924 році і був діяльним членом. Полишив у смутку 77-літню матір.

Похорон відбувся 8. червня з української провосл. церкви при великій участи членів У. Н. Союзу і громадян. Похований на українськім цвинтарі в Фулертон, Па. — В. Й. П.!

І. Федорак, секр.

Дня 6. червня 1947 року помер у 61. році життя

ПЕТРО СОЛЯР,

член Бр. св. Івана Хрестителя, від. 138 У. Н. Союзу в Ґлестобури, Конн.

Покійний походив з села Витошинці, пов. Перемишль, Західна Україна. Вступив до Братства і У. Н. Союзу в 1918 році. Як довголітний член, брав живу участь у Братстві і в народній роботі. Довгі роки занимав становище предсідника і часто заохочував людей вступати в члени Бр. і У. Н. Союзу. Полишив у смутку жену Анну і шестеро дітей, з котрих 3 належать до У. Н. Союзу. — В. Й. П.!

С. Кунікевич, секр.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. С.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що надзвичайні збори відбудуться в неділю, 22 червня, в годині 2. пополудні, в гали Укр. Гор. Клюбу, 13 Вашингтон ул. Просимо членів принести всі книжечки. Не явившийся член заплатить кару 1 дол. — Н. Мазур, предс.; В. Мандзій, секр.

ФИЛЯДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 21. червня, точно в год. 8. ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від год. 6:30 ввечір. Тому, що є багато важних справ до полагодження, приявність усіх членів обовязкова. — Уряд.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. Калина, від. 459, повідомляє своїх членів і члениць, що піврічні збори відбудуться в неділю, 22. червня, в год. 3. пополудні, в Українській Централі, 180-6 Вілям ул. Обовязком є кожного члена і члениці явитись на цих піврічних зборах, бо є дуже важні справи до рішення. — За уряд: Г. Біленький, предс.; А. Буган, кас.; І. Кмить, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зоря, від. 69, відбудуться в суботу, 21. червня, в год. 8. ввечір, в церковній галі св. Юрія, 33 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори і розібрати чеки дивіденди з У. Н. Союзу. — М. Линтей, секр.

РАЧЕСРТЕР, Н. Й. — Піврічні збори Бр. св. Йосафата, від. 217, відбудуться в неділю, 22. червня, в годині 2. пополудні точно, в гали парохіяльній. Обовязково всі члени, місцеві і позамісцеві мають явитись на зборах, бо є важні справи до вирішення: справа пікніку, що має відбутись 20. липня і розібрання дивіденди від У. Н. Союзу. Довгуючі члени мають конечно явитись і вирівнати свої залеглости в цім місяці, бо на наступні збори контр. комісія дасть звіт за 6 місяців. Член, що не явиться на цих зборах, буде підлягати карі згідно з ухвалою. — За уряд: П. Цаснак, предс.; Т. Шургот, кас.; А. Іванів, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх члениць, що місячні збори відбудуться в суботу, 21. червня, в гали церковній, в годині 7. ввечір точно. (Минулої суботи збори не могли відбутись). Просимо члениць явитися на цих зборах точно на означений час, бо є важні справи до вирішення. пригадуємо довгуючим членицям, щоб прийшли на ці збори і вирівнали свої вкладки, щоб контроля не читала ваших довгів на піврічних зборах. Просимо приєднувати нових члениць до У. Н. Союзу, а дістанете нагороду. — За уряд: Евдокія Геруля, предс.; Анастазія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

ПОШУКУЮТЬ

ТЕОДОСКУ ДОРОШ з родини **КУЛЕНИЧ,** Перегримка пов. Ясло, мала мешкати в Мейфілд. Пошукує її рідна сестра **Настя Касич** з сином з Котани в дуже важній справі. Хто знає про неї, або вона сама, прошу зголоситися на адресу:
Mrs. W. DYCZKO
3504 — 108 St., Corona, N. Y.

О. БОЙКО ГРИГОРІЙ з Підгайчик коло Львова поздоровляє своїх бувших парохіян, що перебувають в Америці і в Канаді, і просить о вістку від них на адрес:
Rev. GREGORY BOYKO
Weissenburg, Bavaria
Nurnburger Str. 37
Germany, American Zone.

ПОВІДОМЛЕННЯ РАЧЕСТЕР, Н. Й.!

ПІВРІЧНІ ЗБОРИ
СУСПІЛЬНОГО КЛЮБУ СВ. ЙОСАФАТА
(нове імя Українсько-Американського Сусп. Клюбу)
відбудуться в НЕДІЛЮ, 29. ЧЕРВНЯ, точно в годині 2:30 пополудні, в домі Клюбу, 8 WILSON STREET.
Петро Псюк, предсідник; В. Бащук, касір; О. Голод, фін. секретар; К. Герула, рек. секретар.

УВАГА! Українці міста НЮ ЙОРКУ й ОКОЛИЦІ! УВАГА

В НЕДІЛЮ
SUNDAY
29 ЧЕРВНЯ
JUNE 1947

УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО „ДНІСТЕР"
відділ 361 Українського Народного Союзу,
влаштовує ВЕЛИКИЙ

ПІКНІК

в MAPLE GROVE PICNIC PARK
46th Avenue & 160th St., FLUSHING, L. I.

ПАРК БУДЕ ВІДЧИНЕНИЙ ВЖЕ ВІД 10-тої ГОДИНИ РАНО.
Музика СТЕФАНА ЧЕЛЯКА і його Ню Джерзі Полка.
ВСТУП 65 ц. з податком.

Товариство Дністер просить усіх своїх членів та всіх громадян прийти на цей великий пікнік та весело разом забавитися.

DIRECTION TO THE PARK: From New York City: Take I. R. T. Subway to Grand Central Station; or B. M. T. to Times Square or Queensboro Plaza Sta., and change for Flushing Trains. Get off at Main St. Station then take Rosewood-Jamaica-Holles or Queens Village Bus No. 26 or 27. All Buses stop at the door. — From Brooklyn: All "L" trains to Queens Plaza Station, change to Flushing trains, then take Bus to Park.

ПОЗІР! — ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.!

СПІВАЦЬКО-ДРАМАТИЧНЕ ТОВАРИСТВО „БОЯН"
:——: уряджує :——:
В СУБОТУ, 21. ЧЕРВНЯ (JUNE 21, 1947)
В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ, 74 HARRIS AVE.
веселе представлення
ВТРАЧЕНИЙ РАЙ
в 3-ох діях зі співами і танцями.
Початок 8. год. вечер. Вступ 50 цнт.
Головну ролю грає п. Й. Марціпюк.
Комітет запрошує всіх місцевих і позамісцевих громадян на це веселе представлення. Комітет.

УВАГА! — АНСОНІЯ, КОНН., І ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО ДРАМАТИЧНОГО КРУЖКА ПРИ ЦЕРКВІ СВ. ПЕТРА И ПАВЛА
буде відіграна одна з найкращих українських оперет
"НАТАЛКА ПОЛТАВКА"
В НЕДІЛЮ, 22. ЧЕРВНЯ (JUNE 22, 1947)
В САЛІ ЦЕРКОВНІЙ
Клифтон і Шорт улиця, Ансонія, Конн.
Початок у годині 7-мій вечером.
Ролі відіграють: **Дорота Бреня, Анастазія Глива, проф. Стефан Хандога, Роман Оліяр, Іван Радзік і Семен Шуран.** При піяні: п-на **Олена Брезіцька.**
Прихід призначений на будову нової церковної авдиторії.

ТАРЗАН, ч. 1623. Товна як мстителька.

З цілої сили моряк ударив костуром Тарзана.

Коли Тарзан упав, другий моряк витягнув гострий ніж і зігнувся, щоб завдати йому смертельний удар.

Одначе в наступній хвилині він упав мертвий побіч заномороченого малпочоловіка.

Та заки мстива Товна могла посягнути по другу стрілу, ціла ватага залоги прибігла з передної частини корабля.